

Informatiesessies inkoop Wmo, maart/april 2021

Veel gestelde vragen en antwoorden over Beschermd wonen

Vragen over het gewenste aantal en soort aanbieders

1. Stel dat we met 28 partijen één consortium oprichten, kunnen in dat consortium ook partijen zitten die geen 24 plekken beschermd wonen hebben?

Ja, (ook een eis als) het aantal plekken moet conform de Aanbestedingswet per inschrijver op de aanbesteding bekeken worden. Wanneer één aanbieder zich zelfstandig inschrijft is dat volgens de wet één inschrijver, maar wanneer een samenwerkingsverband van partijen (in spreektaal een “consortium”) zich (gezamenlijk) inschrijft is dat volgens de wet ook één inschrijver. Het aantal van 24 plekken is genoemd opdat een aanbieder kan garanderen dat die ook voor de zwaarste vormen kan leveren met 24/7 begeleiding. Door in een consortium te werken, kun je elkaar helpen om die plekken en de noodzakelijke begeleiding te organiseren. Voordeel van de gemeente is dat ze dan maar met één partij zaken hoeft te doen, en dat het aantal gesprekspartners voor de gemeente drastisch afneemt. Een voordeel wellicht voor aanbieders is, dat ze hun administratie en verantwoording naar de gemeente toe kunnen bundelen. Dus ook voor hen kan het minder werk betekenen. Wanneer aanbieders zich individueel inschrijven, dan geldt een eis van minimaal 24 bedden per inschrijver, dus voor elke individuele aanbieder. Wanneer meerdere aanbieders gezamenlijk inschrijven, dan geldt eveneens een eis van 24 bedden per inschrijver, dus voor het samenwerkingsverband als geheel. Voor de gemeente blijft het uitgangspunt om met één partij in zee te gaan. Dat kan samengevat een enkele aanbieder zijn, of een samenwerkingsverband van aanbieders, maar niet meerdere aanbieders die niet in samenwerking inschrijven.

2. Wat betekent het voor kleine aanbieders, of voor nieuwe aanbieders?

De inkoop staat voor iedereen open, voor huidige en nieuwe contractpartners. Wanneer u niet zelfstandig voldoet aan de gestelde eisen, dan kunt u zich verenigen en in samenwerking inschrijven, gesteld dat u in dat samenwerkingsverband aan de eisen voldoet.

3. We werken met kleine groepen, die een natuurlijk onderdeel kunnen zijn van de wijk.

Wat we willen is dat er een partij (samenwerkingsverband) inschrijft die alle vormen van BW kan bieden dus ook de meest intensieve vorm waar 24/7 aanwezigheid noodzakelijk is. En bovendien willen we een partij (samenwerkingsverband) die groot genoeg is om de omvang van de doelgroep te kunnen bedienen, wat grosso modo bij aanvang ongeveer 700 cliënten zijn.

4. Stel, je hebt 12 bewoners in Tilburg en 12 in Breda. Tellen die 24 bedden dan ook?

Een belangrijke voorwaarde is dat ook de zwaarste zorg door aanbieder of het samenwerkingsverband kan worden uitgevoerd. We willen een partij (samenwerkingsverband) die groot genoeg is om de omvang van de totale doelgroep te kunnen bedienen.

5. Op welke termijn moeten partijen een samenwerkingsverband vormen? Wij willen groeien naar een consortium.

Het pad van het groeimodel is bekeken, maar afgewezen. Dit organiseren vergt nogal wat van zorgaanbieders die zich zouden willen verenigen, aan voorbereiding, overhead e.d., en dat in een krimpend budget. We achten het niet fair als met een partij een model te ontwikkelen om daarna toch te gaan aanbesteden. Om die reden geeft de gemeente nu meteen aan de voorkant aan waar ze op zoek naar is: één contractpartner. Uiterlijk bij aanmelding c.q. inschrijving (en dan meer precies: uiterlijk de datum waarop het zogenaamd Uniform Europees Aanbestedingsdocument moet worden ingediend) moet bekend zijn wie deel uitmaken van een samenwerkingsverband.

Vragen over toegang

6. Het is voor organisatie van zorgpartijen meer werk om zelf te bepalen welke zorg voor een cliënt passend is.

Het hoeft niet meer werk te betekenen. Bijvoorbeeld zou bij een samenwerking met andere partijen iets centraal georganiseerd kunnen worden waar o.b.v. de beschikking gekeken wordt bij wie de cliënt de meest passende zorg kan krijgen. Vanuit de cliënt gezien zou dat een aanzienlijke verbetering zijn, want nu moet die soms op meerdere plekken een intake doen.

7. Gaat gedurende het contract de toegang veranderen (bijvoorbeeld lokaal in een gemeente georganiseerd)?

Dat is nu nog niet helemaal duidelijk, is een van de onzekerheden waar we mee te maken hebben.

8. Blijven de profielen voor beschermd wonen zoals ze nu zijn?

We stappen af van die profielen. De toegang stelt enkel nog vast of een bewoner recht heeft op beschermd wonen. De opgave voor een aanbieder is daar een oplossing voor te zoeken, in welke vorm en met welke ondersteuning dan ook. We spreken niet meer over tarieven per product of profiel. Het samenwerkingsverband of de aanbieder krijgt een lumpsum bedrag dat ingezet moet worden voor cliënten die beschermd wonen nodig hebben. Het is echt een andere manier van werken.

Vragen over bekostiging en contracten

9. Geldt de doordecentralisatie alleen voor de financiën, of blijft Tilburg centrumgemeente?

Tilburg blijft tot 2023 de centrumgemeente. Daarna zijn de 9 gemeenten in de Regio Hart van Brabant individueel verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. Tilburg houdt als centrumgemeente de taak het uit te voeren. Ergens in de contractperiode zal de wisseling van verantwoordelijkheid plaatsvinden.

10. Hoe werkt het met één aanbieder die gecontracteerd wordt?

De meest wenselijke vorm is een samenwerkingsverband van verschillende zorgaanbieders die samen het totaal van beschermd wonen kunnen bedienen qua doelgroepen en lokale spreiding. Dat vragen we aan één contractpartij. Voor gemeenten is belangrijk om een beperkt aantal aanspreekpunten te hebben, liefst in de vorm van één contractpartij. Zorgaanbieders zullen zelf onderling moeten regelen hoe ze dit gaan oppakken. Qua administratie vragen we geen verantwoording meer op cliëntniveau.

11. Is er aandacht voor regelarm werken?

Ja, want werken met een lumpsumbedrag betekent minder administratieve last voor aanbieders. Wel zullen wij als gemeenten nog informatie en data opvragen bij aanbieders, welke dat zal zijn, moeten we gezamenlijk verder uitwerken.

12. Wat verwacht je nodig te hebben om zo ver te komen?

Het veld kent elkaar nu onvoldoende. Een zorgpunt is de kostenreductie en welke risico's dat met zich meebrengt. Het model kan bijdragen aan het meer samenwerking zoeken en cliënten meer in de wijk laten opgaan. Dat realiseren met een lumpsum bedrag en elk jaar stukje reductie laten zien, is op zich ook fair. Maar er zijn ook investeringen nodig, bijkomende kosten om het model te laten werken; ook daar moeten middelen voor zijn.

13. Moet er worden bezuinigd?

Om naar de toekomst toe een houdbaar stelsel voor beschermd wonen te kunnen garanderen, ligt er de opgave om - als partijen en gemeente samen - 14 miljoen (op een begroting van bijna 50 miljoen) over een termijn van 10 jaar minder uit te gaan geven. In principe maken we als gemeente dus langjarige afspraken met de aanbieders.

14. Komt de 14 miljoen korting ook door de uitname Wet langdurige zorg?

De uitname Wet langdurige zorg staat nog naast deze opgave. Per saldo heeft dat niet zoveel effect, want er verdwijnen klanten en budget bij de gemeente. Wij gaan uit van een geleidelijke afname van cliënten en naar rato een afname van het budget.

Vragen over proces/planning aanbesteding

15. Moeten aanbieders al tijdens de aanbesteding in coalitie gaan samenwerken? Of volstaat dat meerdere partijen gezamenlijk de aanbesteding doen?

Men kan als samenwerkingsverband gezamenlijk inschrijven. We willen goede afspraken kunnen maken en in partnerschap met een partij gaan samenwerken die het hele veld kan bestrijken, dus ook volume kan bieden. We willen dat zorgpartijen (groot en klein) gaan samenwerken, gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen. Zoals ook uit antwoorden op eerdere vragen blijkt is er tijdens de aanbesteding een moment, waarop het samenwerkingsverband definitief bekend moet zijn. Daarna mag dit niet meer worden aangepast. Uiteraard kunt u voor, tijdens en eventueel nog na dat moment onderling verder tot invulling van samenwerking komen.

16. Hoe wordt het proces van de aanbesteding georganiseerd? Het vormgeven van een samenwerking en de juridische entiteit kost ons tijd.

Er komt een aanbesteding met een voorselectie van de voor gemeenten meest geschikte partner met wie de samenwerking gemeenten-aanbieders vorm gegeven wordt. Het tijdsbestek waarbinnen is nu nog niet precies aan te geven. Met deze bijeenkomst benaderen we de aanbieders om er wel alvast over na te denken, hoe te komen tot meer samenhang in het zorgaanbod en de gewenste samenwerking. We willen namelijk met een beperkt aantal aanbieders stevige afspraken maken, en meer op hun expertise kunnen leunen. We zoeken experts op het terrein van beschermd wonen op wie we kunnen vertrouwen dat ze de verantwoordelijkheid nemen voor het totale aanbod en zoeken naar wenselijke oplossingen.

17. Zorgpunt: gaat dit al in per 1 januari 2022? Partijen hebben tijd nodig om samenwerking op te zetten en creatieve ideeën te bedenken.

De exacte ingangsdatum weten we op dit moment nog niet. Vanaf 1 januari 2022 willen we afspraken gaan maken met de partijen met wie we in zee willen gaan. Voor de verdere uitwerking moet meer tijd worden genomen. Het tijdsplan zal nadat de bestuurlijke besluitvorming in de gemeenteraden is afgerond worden gecommuniceerd.

18. Volstaat voor de aanbesteding als een partij (namens meerdere aanbieders) zich inschrijft en daarbij aangeeft in welke vorm ze de samenwerking gaan organiseren (als coöperatie, met onderaannemerschap of anderszins)? Of moet het plaatje al uitgewerkt zijn en moeten formele documenten worden overhandigd?

In de uitvraag vragen we de aanbieders met een voorstel te komen voor een samenwerkingsverband dat de doelgroep kan bedienen. Dit samenwerkingsverband hoeft geen juridische entiteit aangenomen te hebben. Er moet vervolgens nog veel verder uitgewerkt worden, met de gemeenten maar ook tussen de partijen onderling. Als we na de eerste selectie een veelbelovend traject hebben dat echter 1 januari nog niet volledig klaar is, dan zal er iets meer tijd ingeruimd worden. We leggen er wel tijdsdruk op. Aanlooperikelen in de beginfase zullen zeer zeker niet uit te sluiten zijn. Maar ook dat binnen 2-3 jaar grote verbeteringen optreden en de transformatie vorm krijgt. Voorbeelden elders in het land laten dat ook zien.

19. Is dit de enige manier waarop jullie de genoemde opgave willen oplossen, of willen jullie van zorgaanbieders daar nog input voor? Of alleen input op de uitvoering?

Uiteindelijk willen we bereiken dat er gezamenlijk de verantwoordelijkheid wordt genomen voor deze doelgroep in de regio, en dat we dat samen gaan vormgeven. We denken dat deze manier van aanpak daar de meest passende vorm voor is.

20. Is dit model al actief in andere regio's?

Ja, bijvoorbeeld in Heerlen (Wmo begeleiding), Utrecht en Alphen aan de Rijn. Er wordt al op verschillende terreinen taakgericht ingekocht, dus minder verschillende aanbieders, meer sturing op samenhang en meer verantwoordelijkheid bij aanbieders. Aanbieders hoeven dan niet meer aan hun huidige productstructuur vast te houden, maar moeten met creativiteit naar een oplossing zoeken voor de cliënt die beschermd wonen en begeleiding nodig heeft naar meer zelfstandigheid. Dit is een brede ontwikkeling, die wellicht de komende jaren vanuit de VNG en VWS sterker zal worden benadrukt. Tot nu toe is er geen gemeente bekend die dit heeft gedaan voor beschermd wonen.

21. In Eindhoven werkt men met coöperatie Brabant. Is naar de ervaringen daar gekeken?

Nee, wel de ervaringen in Alphen a/d Rijn, Heerlen, Venlo en Utrecht (zie hierboven).

22. Wat als meerdere consortia inschrijven? Hoe kom je tot de selectie van één partij?

Er kunnen meerdere samenwerkingsverbanden op dit perceel inkoop Wmo Beschermd wonen inschrijven. De partij die het gegund wil krijgen, moet de gemeente ervan kunnen overtuigen dat het de beste partner is. De procedure en wat we daarvoor gaan vragen, is nu nog niet uitgewerkt.

23. Moet een gemeente of iemand anders niet de regie op dit proces naar meer samenwerking gaan voeren?

Het is niet de bedoeling om als gemeente het proces te ondersteunen, aanbieders moeten dit zelf oppakken en praktisch gaan onderzoeken hoe te komen tot één partij.

24. Als één van de partijen anderen bij elkaar wil brengen, om gezamenlijk te kijken hoe dit vorm te geven. Kan de gemeente de deelnemerslijst delen?

We mogen in het kader van de aanbesteding en privacy die gegevens niet actief delen. Informatie en gegevens van huidige aanbieders zijn op de website zorginregiohartvanbrabant.nl te vinden. Het verzoek is met elkaar te kijken hoe ook de kleine aanbieders erbij te betrekken. Het advies aan nieuwe aanbieders is, zelf met huidige aanbieders contact te gaan leggen.

25. Wat betekent het voor cliënten van zorgaanbieders die straks niet meer gecontracteerd zijn?

We hebben een bepaalde capaciteit nodig. Als gemeente kunnen we ons niet veroorloven dat veel partijen wegvallen. We zijn zuinig op de aanwezige voorzieningen, groot en klein. Daarom is het van belang dat er tot een dekkend zorglandschap wordt gekomen, waarin plaats is voor alle cliënten.

26. Dit is een behoorlijke kanteling. Wat betekent het voor alle aanbieders die niet worden gegund?

Wij willen stimuleren dat zorgaanbieders elkaar gaan vinden in het vertrouwen dat daaruit één geschikte partij voortkomt waar de gemeente mee kan samenwerken.

27. Ik vraag me af of het voordelen gaat opleveren.

Het is belangrijk dat je met elkaar een visie ontwikkelt die aantoont dat ieder op zijn manier een bijdrage levert aan beschermd wonen, zowel klein als groot. Als je elkaar goed kunt vinden, kun je iets moois neerzetten. Maar de kunst is dat spel goed met elkaar te spelen, zonder concurrerende aspecten. Er van uitgaande dat wat iedereen nu aanbiedt op beschermd wonen in de basis goed is, zou men dat vanuit ieders rol en expertise met elkaar kunnen door ontwikkelen.

Overige vragen

28. Wij weten uit ervaring dat de risico's met onderaannemerschap fors kunnen zijn. Worden de risico's van de hoofdaannemer gedeeld met de gemeente?

Onze kwaliteits- en financiële eisen gelden voor zowel de hoofdaannemer als de onderaannemers. De vorm waarin aanbieders zich organiseren, bepaalt de spelregels en hoe ze de verantwoordelijkheid onderling verdelen. Een hoofdaannemer is verantwoordelijk voor zijn onderaannemers..

29. Doorstroom en uitstroom is moeilijk omdat er bijna geen betaalbare (sociale) woningen zijn voor jongeren. Dan gaan ze terug naar huis (als dat al kan), weer naar dezelfde onveilige situatie, of ze komen op straat.

Gemeente Tilburg en andere regiogemeenten maken afspraken met de woningbouwcorporaties dat ze voor specifieke doelgroepen woningen met voorrang beschikbaar stellen (wooncontingent). Het aantal beschikbare woningen om naar door te stromen is echter zeer beperkt in Tilburg. Het is een gezamenlijke opgave: aanbieders moeten cliënten begeleiden naar zelfstandig wonen, gemeenten moeten erop toezien dat mensen met goede begeleiding kunnen doorstromen naar een contingentwoning. Als de doorstroom/uitstroom sneller te realiseren is, levert dat een aanzienlijke kostenreductie op.

30. Wat als cliënten nooit zelfstandig kunnen wonen?

Als de zorg niet planbaar blijkt, dan zal bezien moeten worden of de cliënt kan uitstromen naar de Wlz. Als een bepaalde mate van begeleiding nodig blijft, moet per cliënt bekeken worden hoe dat georganiseerd wordt, vanuit beschermd wonen of vanuit begeleiding.

31. Geldt eenzelfde proces voor de contractering voor Wmo begeleiding individueel? Daar zouden ook verbanden mee te leggen zijn.

Daar gaan we iets meer differentiëren in lokale percelen: 4 voor het hele gebied van Hart van Brabant. Voor aanbieders inkoop Wmo-begeleiding worden aparte bijeenkomsten belegd. Ook in dat veld willen we nadrukkelijk gaan werken met één partij per perceel, en dat vereist meer samenwerking van aanbieders. Uit ervaringen elders blijkt dat als we het proces stapsgewijs zouden inrichten, er vrijblijvendheid ontstaat en niet de samenwerking die we willen. Pas door druk vanuit de gemeente via het budget ontstaat meer noodzaak tot gezamenlijke inspanningen. Daarom kiezen we voor deze voortvarende aanpak.